

JAAROVERZICHT VAN GOGH NP 2024

Er groeit iets moois:
de beweging Van Gogh NP

VAN
GOGH
NATIONAAL
PARK

**JAAROVERZICHT
VAN GOGH NP
2024**
Er groeit iets moois:
de beweging Van Gogh NP

**VAN
GOGH
NATIONAAL
PARK**

Inhoud

Voorwoord	pag 7
Inleiding	pag 9
1. Tijdljn 2024 in vogelvlucht	pag 10
2. Focusprogramma's:	pag 20
Brabant Behaagt	pag 20
Brabants Bodem	pag 21
Brabants Versailles	pag 22
Brabant Beleeft	pag 23
Brabant Groeit	pag 24
3. Activiteiten	pag 26
Jaar van de Zonnebloem	pag 26
Hier Wilde Bij Zijn	pag 30
Educatie	pag 31
4. Salon Van Gogh	pag 32
5. Van Gogh NP Academie	pag 34
5. Ateliers Van Gogh NP	pag 36
6. In de media	pag 38
7. Partners Van Gogh NP	pag 42

Voorwoord

Voor u ligt onze terugblik op het afgelopen jaar. Het zal u niet zijn ontgaan dat het Rijk ons op 15 oktober de status van Nationaal Park heeft verleend. Tijdens het Van Gogh Atelier op 4 december hebben we met alle ruim 70 partners gevierd dat we vanaf nu met trots kunnen spreken over Van Gogh Nationaal Park. Een mijlpaal waar jarenlang hard aan is gewerkt door velen en die gevierd mag worden.

De status Nationaal Park luidt ook een volgende fase in waarin veel werk te verzetten is. We vormen met elkaar een beweging. Alle partners dragen vanuit hun eigen drijfveren bij aan onze gezamenlijke doelstellingen. In het werk wat zij al iedere dag als partners afzonderlijk doen en in het samenspel wat wij in van Gogh Nationaal Park tot stand brengen.

De beweging die we als Nationaal Park voor ogen hebben krijgt steeds meer vorm, dankzij alle activiteiten die we het afgelopen jaar hebben uitgevoerd. De initiatieven die bewoners en ondernemers zelf ontplooiën zijn daarbij van onschatbare waarde en een toonbeeld van de beweging die we willen zijn. Editie zes van de Van Gogh NP Academie die in 2025 start is daar een prachtig voorbeeld van. Deelnemers ontwikkelen daar hun ideeën en plannen tot tastbare resultaten die bijdragen aan de ambities van Van Gogh Nationaal Park. Ideeën waar de bevoegdheid vanaf spat door initiatiefnemers uit het hele gebied van het Van Gogh Nationaal Park. Een voorbeeld van wat we als van Gogh Nationaal Park willen zijn.

Een beweging die door samenwerking tussen inwoners, partners en overheden in staat is een veel grotere ambitie te bereiken. Wij laten zien dat je door samenwerking met iedereen die zich verbonden voelt met het Brabantse land samen stappen voorwaarts kan zetten. Dit jaaroverzicht neemt u daarin mee. Samen geven we onze beweging vorm en ik kijk uit elkaar daar in te ontmoeten,

Joyce Vermue
Voorzitter Van Gogh Nationaal Park

30 mei 2024

Vier jaar na het verschijnen van het masterplan voor een nieuw Nationaal Park doet de provincie Noord-Brabant vandaag namens zeventig partijen de geactualiseerde status-aanvraag voor het Van Gogh Nationaal Park (NP).

Op basis van de nieuwe Beleidsregel Nationale Parken van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit dient de provincie deze aanvraag in met een positief gevoel. De kans is groot dat het Van Gogh NP het eerste nationale park nieuwe stijl wordt.

15 oktober 2024

Staatssecretaris Rummenie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN), heeft het Van Gogh Nationaal Park de officiële status van nationaal park verleend. Die status zet het gebied extra op de kaart en wordt een krachtige motor voor verdere gebiedsontwikkeling en een goede leefomgeving voor mens, plant en dier.

Van Gogh NP is het eerste Nationaal Park met een vernieuwde aanpak. Een Nationaal Park waarin niet alleen veel mooie natuurgebieden en prachtige landschappen liggen, maar waar overheden, organisaties, boeren en bedrijfsleven samenwerken om het landschap en de biodiversiteit te versterken.

Inleiding

In het vorige jaaroverzicht eindigden we met de woorden: “Zelfbewust en met de haven in zicht...” Met deze haven bedoelden wij natuurlijk de uiteindelijke toekenning van de status als Nationaal Park. In oktober 2024 was het eindelijk zover. Na een eerdere poging om die status te verkrijgen is er veel werk verricht om de aanvraag tot Nationaal Park te kunnen laten voldoen aan de nieuwe voorwaarden van het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN). Het verwerven van deze status was niet mogelijk geweest zonder de inzet van de leden uit het kernteam en de regiegroep die is samengesteld uit onze partners. Maar eerlijk is eerlijk, ook de door LVVN ingestelde commissie heeft haar nek uitgestoken om de vernieuwde aanpak van Nationale Parken mogelijk te maken, en niet in de laatste plaats onze vorige voorzitter Martijn van Dam. Wij hebben dan ook veel respect voor alle mensen die de veerkracht en volharding hebben getoond om een nieuwe koers in te slaan voor het Brabantse landschap van de toekomst. Ondertussen zijn onze partners ook vol ambitie aan de slag gegaan met de uitvoering van de vijf focusprogramma's. Datgene wat er in 2024 tot stand is gebracht bij Brabants Bodem, Brabant Behaagt, Brabant Beleeft, Brabants Versailles en Brabant Groeit is opgetekend in dit beeldend jaarverslag.

Wij zijn trots op de behaalde mijlpaal en gaan met onze partners en sponsors het verschil maken voor een gezond leefklimaat waarbij iedere inwoner, ondernemer en bezoeker straks vol trots kan zeggen:

“En het Brabant dat men gedroomd heeft, daar komt de werkelijkheid soms al heel dichtbij”. (Vincent van Gogh 15 mei 1884)

Frank van den Eijnden en Twan Tiebosch

1

TIJDLIJN 2024 IN VOGEL- VLUCHT

Van Gogh NP is het eerste Nationale Park in een nieuwe vorm, waarin partners samen werken aan de versterking van natuur, landschap en biodiversiteit, met meerwaarde voor ecologie, economie en sociaal-maatschappelijke kwaliteiten in een stedelijke regio met 1,5 miljoen inwoners.

11 januari

Start Jaar van de Zonnebloem

Bij de Nieuwjaarsontmoeting staat het 7 meter hoge kunstwerk van een zonnebloem van kunstenaar Thijs Seegers in de hal van het Provinciehuis. ►

Februari

Brabants Bodem: Openstelling Brabantse Biodiversiteitsmonitor Melkveehouderij (BBM) ▼

Maart

Uitlevering 1000 bijenhôtels

Voor het tweejarig project Hier Wilde Bij zijn worden partners en organisaties voorzien van bijenhôtels in de vorm van een zonnebloem.

30 maart 2024

Salon Van Gogh in het teken van het Jaar van de Zonnebloem

<https://www.salonvangogh.nl/>

10 april
Brabant Behaagt
 Start van Brabant Behaagt met het zaaien van bloemenmengsels in Oirschot

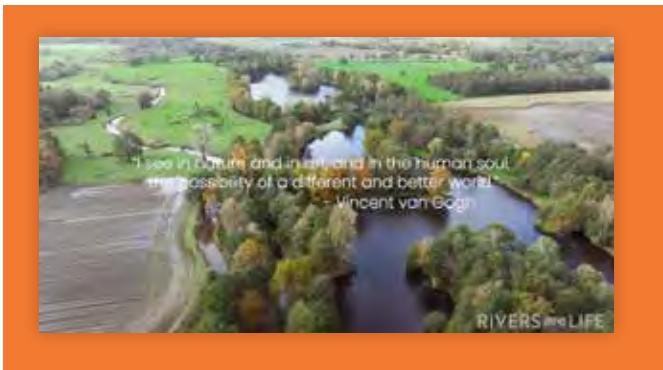
Medio April
10.000 m² zonnebloemzaad verspreid via Van Gogh NP

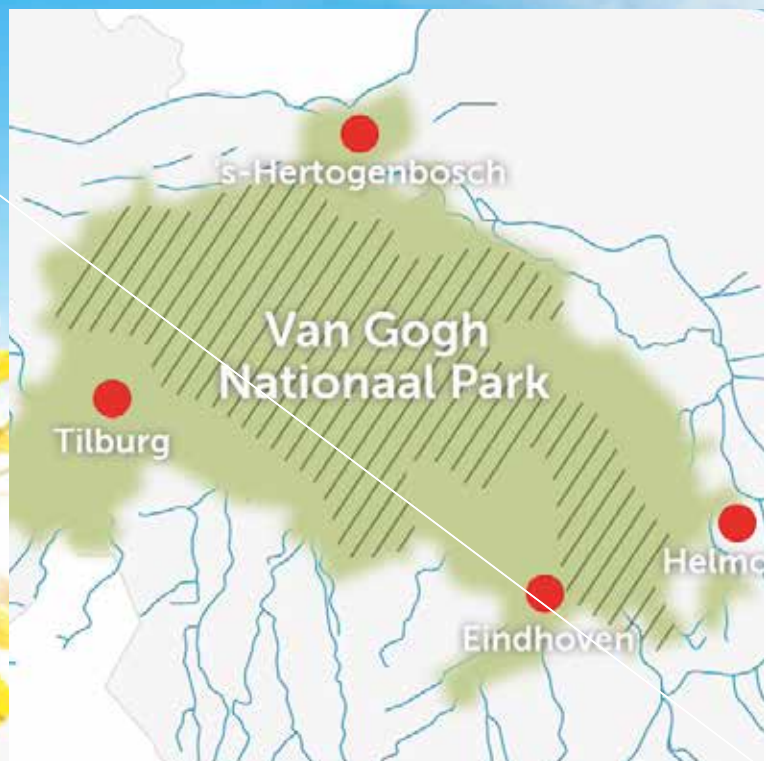

7 mei 2024
Wereldpremiere Portrait of a River

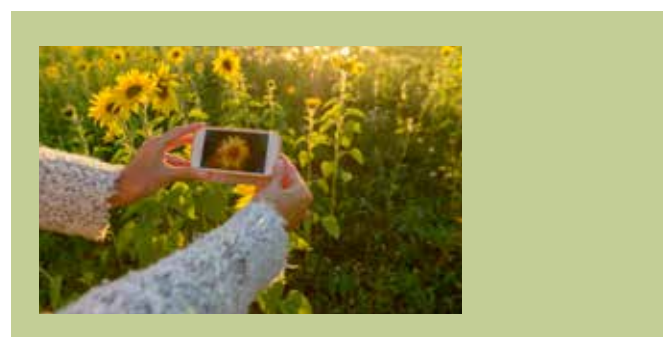
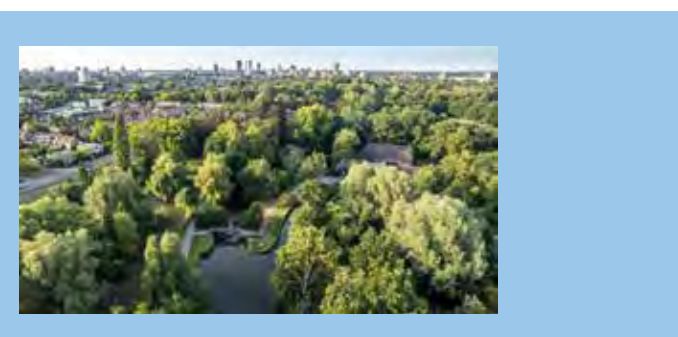
30 mei 2024
Atelier Van Gogh NP: Van Gogh meets Beethoven

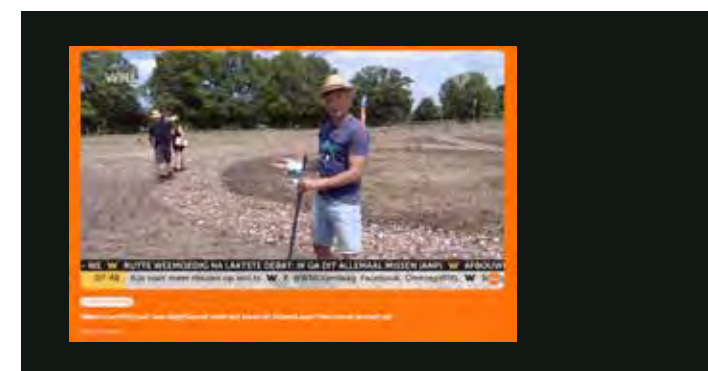
30 mei
Geactualiseerde statusaanvraag
voor Van Gogh NP is door GS
bij het Ministerie LVVN ingediend.

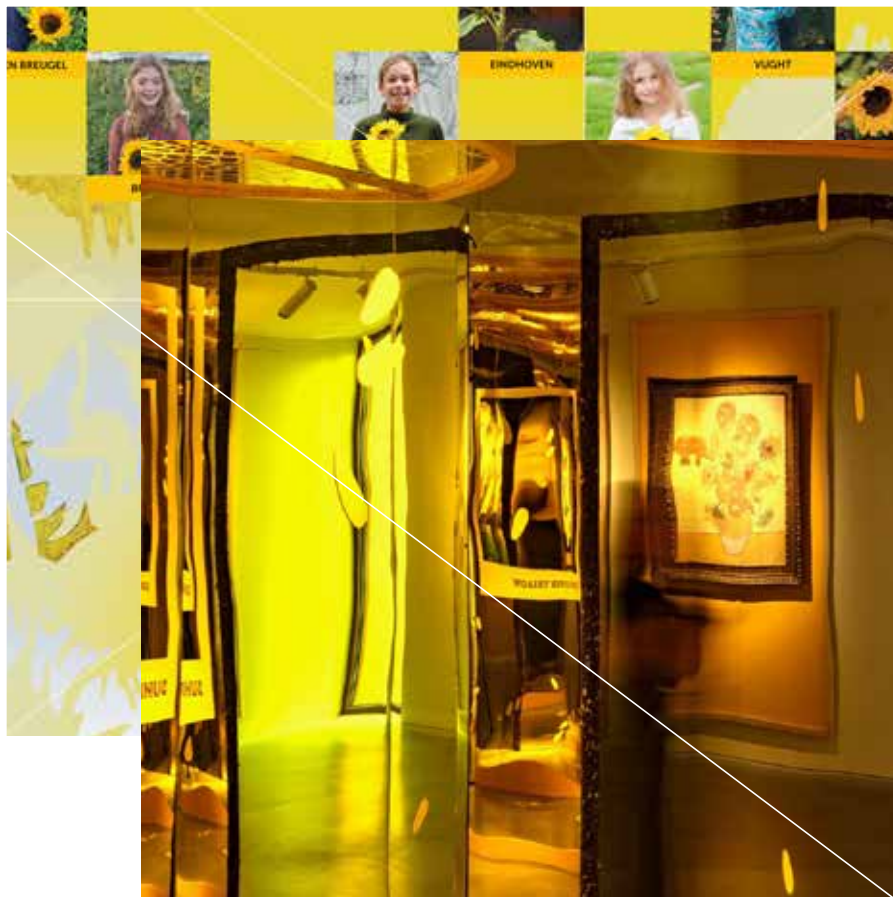
Juni 2024
Start fotowedstrijd
Jaar van de Zonnebloem

26 juni
Veld met Zonnebloemen
bij Goedemorgen Nederland

Juli - augustus 2024
Landart Veld vaas met
zonnebloemen in Etten-Leur

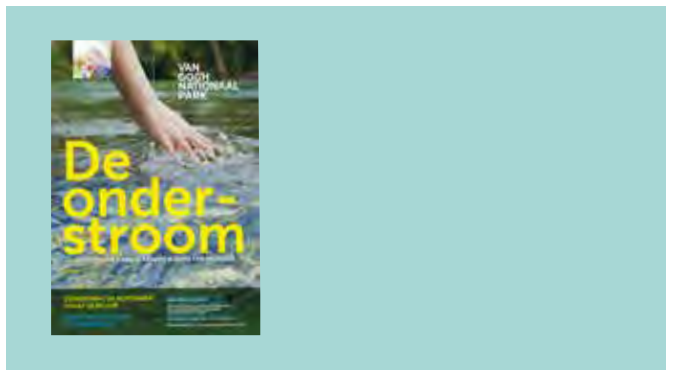

27 - 28 september
Openingen tentoonstellingen
Zonnebloem Van Gogh Village
Museum en Van GoghHuis Zundert

15 oktober
We krijgen de officiële status
van Nationaal Park!

10 - 12 november
Studiereis Van Gogh naar
Auvers-sur-Oise en Reims

14 november
Presentatie documentaire
De Onderstroom op TU Eindhoven.

22 november
Presentatie Van Gogh NP
op NBTC symposium
bestemmingsmanagement

4 december
Lancering Van Gogh
landschapslabel met
Brabants Streekgoed

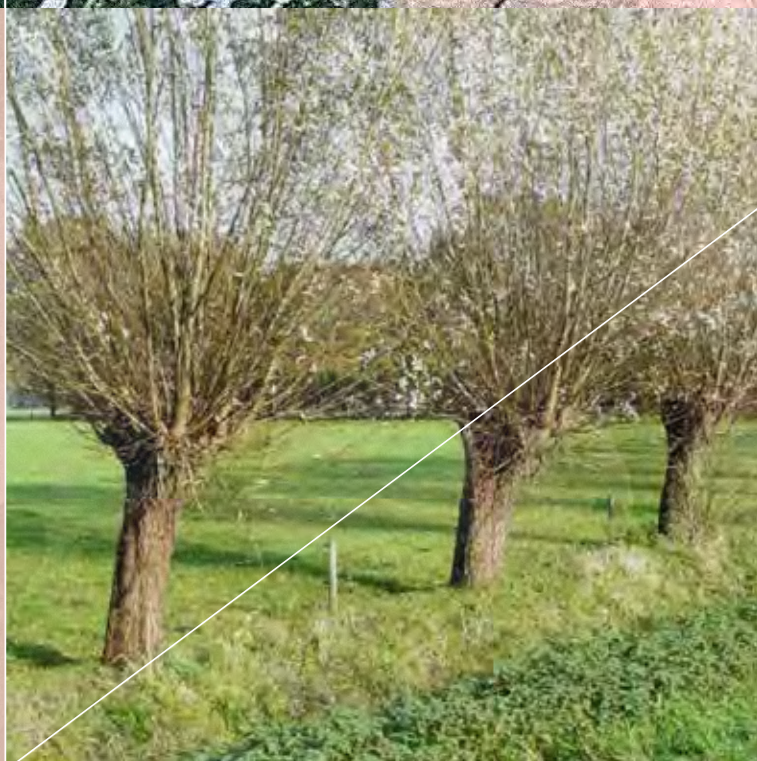
4 december
Atelier Van Gogh NP:
Duurzaam toerisme,
met Van Gogh als gids

December
Afscheid van:
- Voorzitter Martijn van Dam
- directeur Regie Anneke Boezeman
- Bestuursvoorzitter Jan Post

2

FOCUS-PROGRAMMA'S

Brabant Behaagt

Op woensdag 10 april 2024 is Brabant Behaagt in Oirschot met een inzaaiactie van start gegaan. Onze provincie beschikt met Stimuleringsregeling Landschapselementen al over een van de meest complete subsidieregelingen in Nederland voor de aanleg en het beheer van groenblauwe dooradering. Provincie, gemeenten en waterschappen stellen gezamenlijk budget beschikbaar voor deze unieke regeling. De ervaring leert echter dat met deze regeling agrariërs niet altijd voldoende in de verleiding worden gebracht om over te gaan tot de aanleg van nieuwe landschapselementen. Er is meer nodig. Niet alleen in Brabant, waar we in vergelijking met andere delen in Nederland al een mooie regeling hebben, maar in heel Nederland. In veel provincies is er nauwelijks

financiële ondersteuning om nieuwe groenblauwe dooradering aan te leggen en te beheren. Het huidige instrumentarium in Nederland is dan ook onvoldoende om de gewenste impuls voor elkaar te krijgen. Brabants Landschap heeft in samenwerking met Van Gogh Nationaal Park heeft subsidie ontvangen van het toenmalige ministerie van LNV voor de ontwikkeling van nieuwe instrumenten om een impuls te kunnen geven aan de realisatie van nieuwe groenblauwe dooradering op landbouwgronden. Het ministerie heeft de voorwaarde gesteld dat de instrumenten toepasbaar moeten zijn in heel Nederland en getest worden in het Van Gogh Nationaal Park. Begin 2025 zijn de producten gereed en kan er gestart worden met de aanleg in de startgebieden. In Van Gogh Nationaal

Park zijn de gemeenten Oirschot, Rucphen, Best en Tilburg als eerste verkozen om mee te doen aan de uitrol van het programma Brabant Behaagt. De ervaringen uit de vier gebieden met onder andere de inzet van nieuwe instrumenten worden benut om Brabant Behaagt uit te rollen over het gehele nationaal park en de rest van Brabant.

Brabants Bodem

Binnen Van Gogh NP is Brabants Bodem een grootschalig uitvoeringsprogramma (met meerdere deelprojecten) met een eigen stuurgroep en projectleiding. De afgelopen jaren heeft Brabants Bodem door middel van verschillende projecten bijgedragen aan het verdienmodel en de ontwikkelperspectieven van Brabantse landschap-sinclusieve en natuurinclusieve boeren.

Zo is er ruim 50 hectare aan agroforestry en voedselbossen aangelegd bij boeren, worden met het landschapslabel boeren die groene stappen zetten beloond met een betere prijs voor hun producten en onderzoeken we samen met de sector natuurinclusieve, chemie-vrije bestrijdingsmethoden voor op het boerenbedrijf. Daarnaast belooft de Brabantse Biodiversiteitsmonitor Melkveehouderij natuurinclusieve melkveehouderijen financieel én beleidsmatig, door ze uit te zonderen van de stalleneisen en een voorrang te geven bij pachtuitgifte. In 2024 was een nieuwe openstelling van de BBM, waardoor het aantal melkveehouders dat meedoet, gegroeid is naar ruim 500.

Er zijn nog veel mogelijkheden om de landbouwtransitie verder te helpen door ons te richten op het snijpunt van verdienmodel en verduurzaming. Daarom hebben de partners van Brabants Bodem in 2024 samen besloten

Brabants Versailles

om na 2025, wanneer de huidige looptijd Brabants Bodem in principe eindigt, door te gaan. Daarvoor wordt gewerkt aan de kernpunten en worden gesprekken gevoerd met het Rijk en de provincie Noord-Brabant: welke verduurzamingsopgaven van de agrarische sector richten we ons op, en hoe geven we de volgende stap van Brabants Bodem vorm? Brabants Bodem ontwikkelt een nieuw perspectief voor agrarisch ondernemers die bijdragen aan de kwaliteit van natuur en landschap in Van Gogh NP en Brabant. Ook ná 2025!

Een uitgebreider verslag van Brabants Bodem in 2024 wordt separaat gepubliceerd.

In het project Brabants Versailles (voorheen Versailles van het noorden) zijn verschillende partijen met elkaar de uitdaging aangegaan om het boomkwekerijlandschap van de toekomst vorm te geven. Met toegevoegde waarde voor productieve natuur, verhoging van de biodiversiteit en verbetering van de waterhuishoudkundige situatie. Maar ook waarin volop ruimte te vinden is voor een krachtige positionering van het ondernemerschap in de boomteelt en met meerwaarde voor (de beleving van) het landschap. Een groep boomkwekers, in het boomteeltcluster Udenhout-Haaren, heeft in 2023 – begin 2024, onder leiding van West8 (Adriaan Geuze) en met een aanvullende bijdrage van het Fonds voor de Creatieve Industrie, een schetsontwerp, oftewel een integraal perspectief en narratief voor de toekomst van het boomkwekerij-landschap, opgeleverd.

Brabant Beleeft

De bij het ontwerp betrokken boomkwekers en gebieds-partijen willen samenwerken aan het in de praktijk brengen van het geschetste toekomstperspectief. De boomkwekers Udenhout-Haaren en Treeport Zundert hebben zich daarvoor verenigd. ZLTO heeft in 2024 met de boomkwekers en partners van Van Gogh NP en projectplan opgesteld voor de volgende stap richting uitvoering. In het plan is ook plaats voor boomkwekers uit de andere boomteeltclusters in Van Gogh NP (Zundert, Sint Oedenrode en Oirschot), die graag hetzelfde traject willen doorlopen, te beginnen met een schetsontwerp. ZLTO heeft met het concept projectplan een ‘ronde’ gemaakt langs de meest betrokken partners. Zodra | voldoende financiering beschikbaar is gaat het project van start.

Het Europese project MONA spant zich in om duurzaam toerisme te ontwikkelen door recreatiedruk te spreiden en tegelijkertijd de natuurgebieden beter toegankelijk te maken. Hiervoor worden in België, Frankrijk, Nederland en Duitsland projecten gerealiseerd die zijn gericht op het veranderen van reisgedrag naar de natuur, betere spreiding van recreatiedruk door aanpassing in start-punten en routes én het beïnvloeden van keuzes via gezamenlijke communicatie. De effecten worden gemonitord en geanalyseerd door de Katholieke Universiteit Leuven en BUas. De geleerde lessen dienen als maatstaf voor andere Europese regio’s.

Van Gogh Nationaal Park is trotse partner in het MONA Partnerschap. De Brabantse projecten worden in Van Gogh National Park gerealiseerd. Brabant Partners is

via Routebureau leadpartner, wat inhoudt dat zij de regie voert over het gehele project en eindverantwoordelijk over de voortgang en financiële en inhoudelijke eindverantwoording. Om dit te borgen zijn er diverse meerdaagse partnermeetings. In 2024 georganiseerd in Antwerpen door Toerisme Provincie Antwerpen én in Reims door Parc Naturel Régional de la Montagne de Reims. Daarnaast zijn er online partnermeetings waarin de voortgang wordt gemonitord.

Een eerste resultaat is de ontwikkeling van de Brabantse startpuntenkaart, die in april 2025 gelanceerd wordt. Deze kaart biedt een overzicht van wandelroutes, startpunten en de bijbehorende voorzieningen in Brabant, samengesteld met 100+ stakeholders. Op deze manier is het voor de recreatieve wandelaar mogelijk om dichterbij huis te recreëren. Daarnaast is het mogelijk om actief aan spreiding te werken via de opgezette gezamenlijke communicatiestrategie. Door hierin samen te werken met waterschappen, natuurorganisaties, ANWB en gemeenten wordt het bereik vergroot wat bijdraagt aan het stroomlijnen van bezoekersstromen. Het doel hierin is om zowel de startpunten als de minder ontdekte natuurgebieden onder de aandacht te brengen.

Om te achterhalen of de projecten ook daadwerkelijk het gewenste effect hebben is er in het Pilot gebied 'de Loonse en Drunense Duinen' en de omgeving bewoners en bezoekers onderzoek verricht én gestart met monitoring. GPS-data wordt gebruikt om in een

dashboard drukte per uur/ dag/ week/ maand te visualiseren als ook herkomst en kruisbezoek tussen gebieden. Door de patronen hierin te analyseren wordt een goed beeld gevormd over de noodzakelijke maatregelen en het effect daarvan.

Brabant Groeit

Van Gogh Nationaal Park is aanjager en katalysator voor een groen, mooi, gezond en vitaal Brabants gebied, tot in het hart van dorpen en steden. Eén van de vijf focusprogramma's is het vergroenen van verstedelijking en bedrijventerreinen. De verstedelijkingsakkoorden in Brabant zetten in op stedelijke ontwikkeling met aandacht voor gezondheid

en groen. Projectontwikkelaars Heijmans, BPD Ontwikkeling en Synchroon zijn partners van Van Gogh NP. Gevieren denken zij na over de mogelijkheden voor het vergroenen van stedelijk gebied, zowel bij herontwikkeling als bij het ontwerpen van nieuw locaties.

Nadat eind 2023 Rabobank en Van Gogh Nationaal Park een eerste evenement 'Verduurzamen bedrijven-terreinen', voor gemeentelijke bestuurders, ambtelijke medewerkers en partners organiseerden, is de samenwerking gezocht met Grote Oogst (provincie Noord-Brabant) en Werklandschappen van de Toekomst (landelijke stichting). Bedrijventerreinen met ambities voor verduurzamen en vergroenen van (bedrijven op) hun terreinen konden zich nomineren. In december

2024 zijn 3 terreinen in Noord-Brabant, waarvan 2 in Van Gogh Nationaal Park, gehonoreerd: Eindhoven Airport District als 'living lab' (onderzoek; Eindhoven Airport is partner van Van Gogh Nationaal Park) en De Hurk Eindhoven en Haven Waalwijk als 'ambassadeurs-terreinen' (implementatie). Met hulp van Rabobank en provincie is er een overzicht van alle bedrijventerreinen in Van Gogh Nationaal Park opgesteld. Van Gogh Nationaal Park werpt zich, met haar partners Rabobank en IVN, op om in samenwerking met Grote Oogst en Werklandschappen van de Toekomst te werken aan een groeiende 'zwerm', het bevorderen en faciliteren van een groeiend aantal duurzame en groene bedrijventerreinen in Van Gogh Nationaal Park.

3

ACTIVITEITEN

Jaar van de zonnebloem

De Van Gogh expositie in de National Gallery was aanleiding om 2024 uit te roepen tot 'het jaar van de Zonnebloem'. Samen met Van Gogh Sites Foundation grepen we dit jaar aan om in een samenhangende programmering de betekenissen van deze bijzondere bloem te vieren en aandacht te vragen voor een positieve boodschap. Voor Vincent had de zonnebloem een positieve betekenis van liefde, schoonheid en troost. Hij had een diepe waardering voor eenvoudige, alledaagse onderwerpen. Hij vond schoonheid in gewone dingen en wilde deze eenvoudige onderwerpen verheffen tot kunst.

De zonnebloem levert qua natuurwaarden, mits er geen sprake is van monocultuur, een grote bijdrage op voor onze biodiversiteit. In januari 2024 is het bijzondere jaar gestart in de hal van het provinciehuis in 's-Hertogenbosch met een 7 meter hoog zonnebloemschilderij van Thijs Segers. Tijdens de nieuwjaarsbijeenkomst in het provinciehuis is het werk benoemd door commissaris van de koning Ina Adema. De volgende projecten zijn gedurende het jaar gerealiseerd:

Veld met Zonnebloemen

Op initiatief van Van Gogh Nationaal Park en met behulp van de financiering door Natuurhuisje en Takii is er door vrijwilligers onder leiding van Pierre

van Damme een enorm landart project gerealiseerd bij de Menmoerhoeve in Etten-Leur. Hier werd het wereldberoemde schilderij 'Vaas met 15 zonnebloemen' van Vincent van Gogh tot leven gebracht, op een terrein van bijna een hectare. Met name door de slechte weersomstandigheden in het voorjaar dreigde het hele project te mislukken. Dit was aanleiding voor nationale media om een item te maken over het project. Uiteindelijk is het project na meerdere pogingen toch geslaagd en zijn er eind augustus en in de maand september zo'n 40.000 bezoekers geweest op het terrein bij de Menmoerhoeve in Etten-Leur. Bezoekers konden door dit schilderij wandelen op speciaal aangelegde paden of vanaf het 6 meter hoge uitkijkplatform het schilderij van bovenaf bewonderen.

Insectenhôtels

Alle partners in van Gogh Nationaal Park werden opgeroepen mee te doen in het jaar van zaaien en groeien, bloeien en oogsten. Aan partners werd zonnebloemzaad dat geschikt is voor biologische teelt ter beschikking gesteld en Van Gogh NP-insectenhôtels. Op jaarvandezonnebloem.nl was alle benodigde info beschikbaar, over zaaischema's en benodigde ondermengsels. Op de sociale media werden de mooiste resultaten van partners gedeeld.

Fotowedstrijd

Op initiatief van Van Gogh Nationaal Park is er samengewerkt met de organisatie van een fotowedstrijd over de populaire zonnebloem. Maar liefst 1000 inzendingen werden ontvangen waarbij de jury de tien beste werken selecteerde. Dankzij ondersteuning van Fuji zijn de werken op groot formaat uitgebracht en zijn deze werken geëxposeerd in Zundert en Nuenen.

Kleurrijke fietsroutes en Sunflower Tour

In samenwerking met het VisitBrabant zijn er langs de gehele Van Gogh fietsroute 294 knooppunten ingezaaid met zonnebloemen. In het Jaar van de zonnebloem wilden we zorgen voor een kleurrijke fietsroute van maar liefst 435 kilometer bestaande uit 10 unieke lussen dwars door het Brabantse landschap dat Van Gogh zo inspireerde en dat Van Gogh musea, erfgoedlocaties en Van Goghmonumenten in Noord-Brabant met elkaar verbindt. Deze route was ook het decor van een Van Gogh Sunflower Tour try-out; een wielerroute van Helvoirt naar Nuenen (een deel van de 435 kilometer) die dit jaar met een selecte groep wielrenners werd gereden, op initiatief van Tomas Snels. Het kleine gezelschap van deze rit zag kans om dit in de maand

september uit te voeren met het oog op een grotere tocht met meer deelnemers in 2025.

Ode aan de zonnebloem in exposities

In de maanden september tot en met december zijn twee exposities georganiseerd in het Van GoghHuis in Zundert en het Van Gogh Village Museum in Nuenen. Beide tentoonstellingen maakten gebruik van werken van hedendaagse kunstenaars uit Nederland die varianten maakten op het beroemde werk van Vincent van Gogh.

Hier wilde bij zijn

Het tweejarig project ‘Van Gogh NP – Hier wilde bij zijn’ (2024-2025) is mede mogelijk gemaakt door provincie Noord-Brabant en Natuurhuisje. Met als doel het bijen-landschap (leefgebied van bestuivers/wilde bijen in) Van Gogh NP te versterken. Het project bevat de onderdelen: bewustwording, stimuleren en faciliteren van lokale initiatieven en (structurele) inbreng en aandacht voor bestuivers in (lang)lopende projecten. In het kader van de bewustwording zijn met ‘2024 het jaar van de zonnebloem’ de biodiversiteit en de insecten/ bestuivers succesvol in de spotlight gezet (zie elders in dit jaaroverzicht 2024). Vooral met het landart veldproject ‘Vaas met zonnebloemen’ in Etten-Leur en met de Sunflowertour’ is veel media-aandacht gegenereerd.

Door het verspreiden van zaadmengsels en insectenhôtels zijn lokale initiatieven gefaciliteerd. Aan drie IVN-afdelingen is een participatieprijs ‘De Hommel’ uitgereikt. Door IVN Natuureducatie is, in opdracht van Van Gogh NP, de handreiking ‘Hier wilde bij zijn’ uitgebracht, voor de doelgroep burgers en zelfdoeners. In het deelgebied Landpark Pauwels is met lokale partijen en vrijwilligers-organisaties (en met hulp van de WUR) geduid waar kansen zijn om het leefgebied van bestuivers te versterken. Binnen het lopende focusprogramma Brabant Behaagt is (algemeen, maar zeker ook in de vier startgebieden, waaronder Landpark Pauwels) aandacht gevraagd voor het zodanig aanleggen van Groenblauwe Dooradering dat ook bestuivers er profijt van hebben.

Educatie

Onvergetelijke natuurbeleving in de Loonse en Drunense Duinen
In de Loonse en Drunense Duinen hebben we een educatief programma voor basisscholen in de regio van groep 1 tot en met 8. Het aanbod is er op gericht om kinderen een onvergetelijke natuurbeleving te bieden. Onder begeleiding van vrijwillige en opgeleide schoolgidsen gaan ze de natuur in en is het welkome invulling van actief onderwijs in de schoolomgeving. Zo kennen we het programma van takkenhoedjes waarbij kinderen van 4-5 jaar de ondergestoven bomen ontdekken in de duinen. En voor de oudere kinderen het Van Gogh Mysterie waar ze in het landschap op zoek gaan naar het verdwenen schilderij. In 2024 hebben in totaal 4.900 kinderen van 139 schoolklassen een onvergetelijke natuurbeleving gehad.

Groen traineeship
Van februari tot en met juni 2024 gingen 9 jongvolwassenen aan de slag in het Groen Traineeship Van Gogh in het Landschap. Dit onder begeleiding van IVN Natuureducatie en Brabants Landschap. Zij werden geworven met deze oproep om bij te dragen aan het waardevolle cultuurlandschap in het Van Gogh NP. Tijdens verschillende buitenactiviteiten, zoals wilgen knotten, heggen vlechten en kieviten beschermen, ontdekten ze waar het landschap in het Van Gogh NP om draait. Deze kennis en ervaring zetten ze vervolgens om in een actieplan. Het eindresultaat: een inspirerende natuurbelevingsactiviteit zoals ze die zelf graag zou bijwonen én die jongeren laat zien wat zij kunnen betekenen voor de natuur. Als eindactiviteit organiseerden zij een kampeerweekend in het Nationaal Park waarbij ze met allerlei materialen uit de natuur aan de slag gingen met kunst en landschap.

Nature Impact Day
Jongeren zijn op dit moment ondervertegenwoordigd in het groene vrijwilligerswerk. Op termijn is dit een risico, want als de vrijwilliger uitsterft, sterven veel diersoorten ook uit! Daar brengen we graag verandering in! Tijdens de Nature Impact Days worden een weekend lang op verschillende locaties allerlei toffe natuurklussen voor jongeren georganiseerd. Met als doel jongeren te enthousiasmeren voor groen vrijwilligerswerk en hun betrokkenheid met de natuur te vergroten. Bijvoorbeeld door het aanleggen van broedeilandjes in een natuurgebied. Of denk aan een natuurklus in een Tiny Forest, waar jongeren helpen met het onderhouden van deze bijzondere bossen in de stad! In Van Gogh Nationaal Park waren 40 jongvolwassenen op de been om diverse vormen van natuurbeheer uit te voeren op Landgoed Haenwijk: van een haag planten, een bomenlabyrint aanplanten, compost rijden en insectenhôtels maken.

4

SALON VAN GOGH 2024

Van Gogh Sites Foundation, Van Gogh Nationaal Park en Cultuurfonds Brabant vieren jaarlijks de geboortedag van Vincent van Gogh met Salon Van Gogh: een netwerkevenement voor stakeholders uit het Brabantse bedrijfsleven, overheden en de cultuur- en natuursector. Salon Van Gogh 2024 vond plaats op 30 maart in Oisterwijk, in de grote overdekte binnenplaats van het hotel van KVL.

Jaar van de zonnebloem

In 2024 verwelkomden we naast een nieuwe editie van Salon van Gogh ook het "Jaar van de Zonnebloem," waarin we de zonnebloem vieren als een symbool van standvastig geloof, optimisme en liefde, net zoals Vincent van Gogh dat deed. Voor Vincent hadden zonnebloemen een diepe betekenis van schoonheid, troost en positiviteit.

Onder leiding van presentator Eric Alink en met een inspirerend gedicht van Van Gogh Nationaal Park dichter Rick Terwindt, genoten de gasten van muziek van Oene van Geel & Jacqueline Hamelink. Kristel Baele, voorzitter van de Raad voor Cultuur, gaf de van Goghlezing dit jaar. Gedurende de hele avond stond een kunstproject over de verfstoffen van zonnebloemen van Claudy Jongstra centraal.

Cultuur ontmoet natuur

Icoon Vincent van Gogh biedt de unieke kans om de Brabantse cultuur- én natuursector samen als pijlers van een optimaal vestigingsklimaat onder de aandacht te brengen. Met Salon Van Gogh stimuleren de drie samenwerkende organisaties dat Brabantse ondernemers samen met overheden duurzaam bijdragen aan een fijne leef- en werk-omgeving.

Doelgroep van Salon Van Gogh bestaat uit stakeholders uit het bedrijfsleven, overheden en de cultuur- en natuursector, alsmede certificaathouders van de Van Gogh Sites NV, sponsors en financiers van Van Gogh Nationaal Park en de grotere donateurs van het Prins Bernhard Cultuurfonds.

5 VAN GOGH NP ACADEMIE

Van Gogh NP wil graag een 'enabler', versneller, ondersteuner van maatschappelijk relevante en urgente initiatieven en processen zijn. De Van Gogh NP Academie is de tussenruimte waarin betrokken partners, stakeholders en initiatiefnemers samen kunnen experimenteren. Op zoek naar effectieve oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken over duurzaamheid en de kwaliteit van onze leef- en werkomgeving. Grootschalig beleid of kleine initiatieven: hier is ruimte voor de menselijke maat. De persoonlijke betrokkenheid en motivatie van de gesprekspartners is de energiebron voor vernieuwing en oplossingen.

In de periode van september 2021 tot en met december 2024 hebben er vijf edities en drie terugkommiddagen van de Van Gogh NP Academie plaatsgevonden. In totaal hebben 54 mensen/initiatieven deelgenomen; een bonte mix van betrokken burgers, zelfstandig ondernemers en medewerkers van partners in het Van Gogh NP.

In 2024 is er vanwege een tekort aan financiële middelen geen Academie georganiseerd en is de tijd benut om achterom te kijken. Wat hebben vijf edities van de Academie opgeleverd, wat gaat goed en wat kan beter? Enerzijds heeft dit geresulteerd in de totstandkoming van een 40 minuten durende documentairefilm 'De Onderstroom'. Een documentaire die deels middels crowdfunding tot stand is gekomen en die een ode is aan vijf pioniers die met hart en ziel werken aan een groen, gezond en duurzaam Brabant. De vijf hoofdrolspelers zijn exemplarisch voor heel veel mensen die zich inzetten als pionier, ambassadeur of voorlever. De film geeft zo een gezicht aan de vaak onzichtbare 'onderstroom', laat zien hoe ze samenvloeit met de bovenstroom en hoe zo waardevolle ontwikkelingen doorgang en schaal krijgen. Zie <https://youtu.be/hOTaM-fRMkqI?si=0sJSAzhzn1A6BNZP>. Anderzijds is er gewerkt aan een nieuwe opzet van de Academie in 2025. De zesde Van Gogh NP Academie wordt een 'on the road'-editie waarbij iedere dag op een andere locatie van één van de strategische partners

wordt georganiseerd. Voor de werving van deelnemers is ook gebruikgemaakt van de partners van Van Gogh NP, via hun netwerken. Editie 6 van de Academie wordt uitgesmeerd over een heel jaar en bestaat uit vijf in plaats van vier dagen zodat er meer tijd is voor de deelnemers om hun casus uit te werken en actief te verbinden met partners in Van Gogh NP. Er doen 13 mensen mee aan de Academie die een mooie mix van burgers, kunstenaars, ondernemers en ambtenaren vertegenwoordigen. KunstLoc fungeert ook in deze editie van de Academie weer als de partner die de verbeeldingskracht een plek geeft in de casuïstiek van de deelnemers. Bovendien gaat KunstLoc weer een kunstvoucher beschikbaar stellen aan een deelnemer om tijdens de Academie een kunstenaar aan zijn/haar project te koppelen.

6

ATELIERS VAN GOGH NP

Twee keer per jaar nodigt Van Gogh NP alle partners uit om elkaar te inspireren en aan te spreken over de ontwikkeling Van Gogh NP. Dit doen we met de organisatie van het Atelier Van Gogh. Het programma van deze netwerk-bijeenkomsten is samengesteld uit inleidingen van sprekers in combinatie met concrete casussen uit de dagelijkse praktijk, die als voorbeeld kunnen dienen. In 2024 zijn twee Ateliers georganiseerd waar ontmoeting tussen partners centraal heeft gestaan.

Brabant Groeit

Met het onderwerp Van Gogh meets Beethoven speelden wij op 30 mei 2024 in het Van Abbe Museum in Eindhoven in op Beethovendeal in de Brainportregio. Met name de aandacht voor de groene agenda in dit sterk economisch gedreven programma stond deze dag centraal.

Brabant Beleeft

Op 4 december organiseerden wij een bijzondere editie van Atelier Van Gogh. Niet alleen vierden wij hier de statusverlening maar ook de wisseling van voorzitter en directeur hebben wij die dag kunnen aankondigen. Het onderwerp tijdens dit Atelier was duurzaam toerisme als thema voor de programmalijn Brabant Beleeft.

In de media naar aanleiding van de docufilm over de Dommel in Van Gogh NP: Rivers are life

Een Amerikaanse filmploeg maakte de indrukwekkende documentaire 'Portrait of a River'. Met in de hoofdrol de Dommel en het Van Gogh Nationaal Park. De docu is onderdeel van een reeks documentaires over bijzondere rivieren wereldwijd onder de naam 'Rivers are Life'. Na afleveringen over de Nijl, de Mississippi, de Oder en de Kenai River is er nu een glansrol weggelegd voor onze eigen Dommel. Op 7 mei was de wereldpremière. Bekijk de film 'Portrait of a river' <https://riversarelife.com/hero-overview-portrait-of-a-river>

5 mei 2024: Studio 040

<https://studio040.nl/nieuws/artikel/amerikaanse-documentaire-over-de-dommel-in-premiere>

3 mei Eindhovens Dagblad, niet voor iedereen te openen:

<https://www.ed.nl/eindhoven/na-de-nijl-de-oder-en-de-mississippi-schittert-nu-de-dommel-op-het-wereldtoneel~ad12ce7a/>

In de media naar aanleiding van de statusaanvraag op 30 mei 2024

<https://studio040.nl/nieuws/artikel/provincie-doet-nieuwe-poging-nationaal-park-status-te-krijgen>

In de media naar aanleiding van de statustoekenning in oktober 2024

15 oktober NOS:

Groot deel van Brabant maakt nu deel uit van Van Gogh Nationaal Park
<https://nos.nl/artikel/2540895-groot-deel-van-brabant-maakt-nu-deel-uit-van-van-gogh-nationaal-park>

16 oktober Volkskrant:

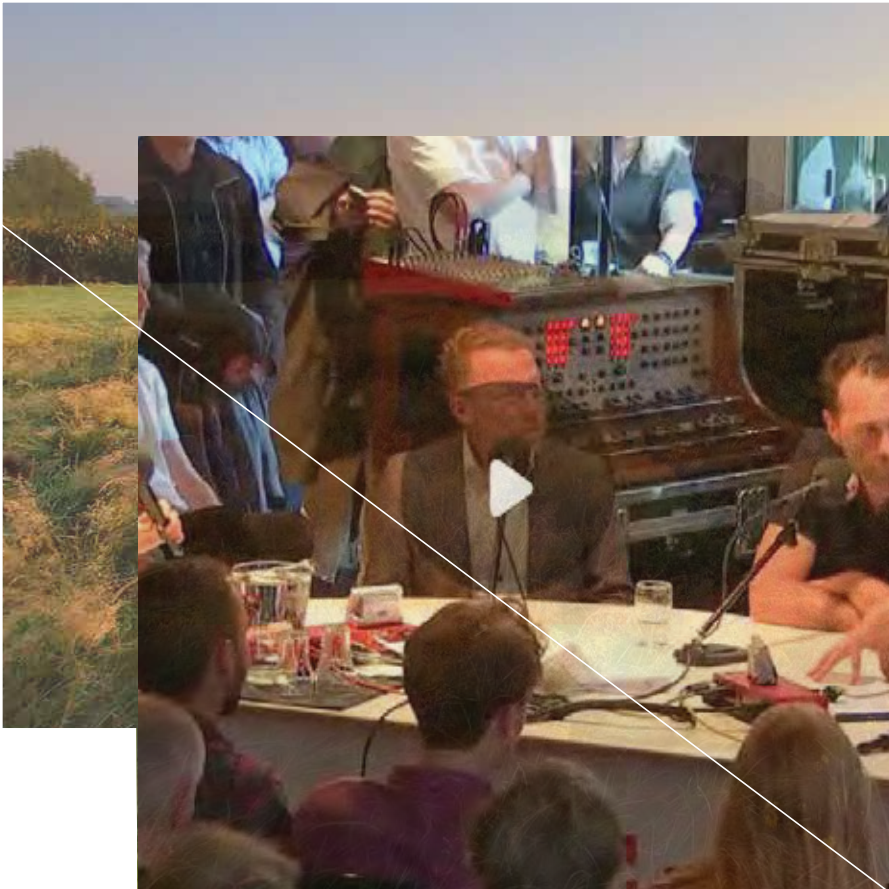
Noord-Brabant krijgt nationaal park nieuwe stijl: Van Gogh Nationaal Park
<https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/noord-brabant-krijgt-nationaal-park-nieuwe-stijl-van-gogh-nationaal-park~bd590f14/?referrer=https://www.google.com/>

16 oktober Eindhovens Dagblad:

Dit wordt een internationaal visitekaartje
<https://www.ed.nl/brabant/van-gogh-np-wil-zich-niet-alleen-met-natuur-onder-scheiden-dit-wordt-een-internationaal-visitekaartje~a983b24f/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

16 oktober Trouw:

Groot deel van Brabant wordt Nationaal Park
<https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/priemeur-voor-het-van-gogh-nationaal-park-in-brabant-marketing-van-gogh-was-een-enorme-liefhebber-van-de-natuur~b43e8d81/>

Uitzending Radio 1 op 18 oktober:

Radio 1: Dit is de dag - Kun je het nieuwe 'Van Gogh Nationaal Park' wel een nationaal park noemen?
<https://www.nporadio1.nl/fragmenten/dit-is-de-dag/9d469371-9c35-4c13-8a34-a637a-0da33d5/2024-10-18-kun-je-het-nieuwe-van-gogh-nationaal-park-wel-een-nationaal-park-noemen>

Uitzending Radio 2 op 19 oktober:

Radio 2: Spijkers met koppen - Patrick Jansen en Martijn van Dam over het eerste Nationale Park van Nederland
<https://www.nporadio2.nl/fragmenten/spijkers-met-koppen/9d482378-28fd-46d3-a284-26fccb-c07fd7/2024-10-19-patrick-jansen-en-martijn-van-dam-over-het-eerste-nationale-park-van-nederland>

In de media naar aanleiding van de aanleg van het levende kunstwerk in Etten-Leur

Omroep Brabant:

14 mei:

<https://www.omroepbrabant.nl/nieuws/4471944/schilderij-van-van-gogh-komt-tot-leven-met-vele-tienduizenden-bloemen>

4 juni:

<https://www.omroepbrabant.nl/nieuws/4483795/levensgroot-schilderij-van-gogh-weggespoeld-door-slecht-weer>

3 juli:

<https://www.omroepbrabant.nl/nieuws/4499372/levens-groot-bloemenschilderij-van-gogh-opnieuw-geplant-nu-of-nooit>

14 augustus:

<https://www.omroepbrabant.nl/nieuws/4532112/levens-groot-van-gogh-bloemenschilderij-begint-vorm-te-krij-gen-spannend>

Goedemorgen Nederland:

<https://wnl.tv/2024/06/26/werk-van-vincent-van-gogh-komt-toch-tot-leven-in-etten-leur-het-moet-en-het-zal>

Zuidwestupdate op 9 september:

<https://www.zuidwestupdate.nl/nieuws/levensgrote-schilderij-van-gogh-in-etten-leur-komt-eindelijk-tot-leven/>

Het aantal partners blijft gestaag groeien, ook het bedrijfsleven haakt aan. Eind 2024 heeft Bernardus Golf zich als nieuwe partner aangesloten bij het Van Gogh Nationaal Park. Daarvoor, in juni 2024, sloot BPD | Bouwfonds Gebiedsontwikkeling regio Zuid zich al als nieuwe partner aan.

Hiernaast staat een overzicht met logo's dat een goed beeld van alle aangesloten partners geeft. Zoals u ziet een brede coalitie, die gelooft in de kracht van samenwerken.

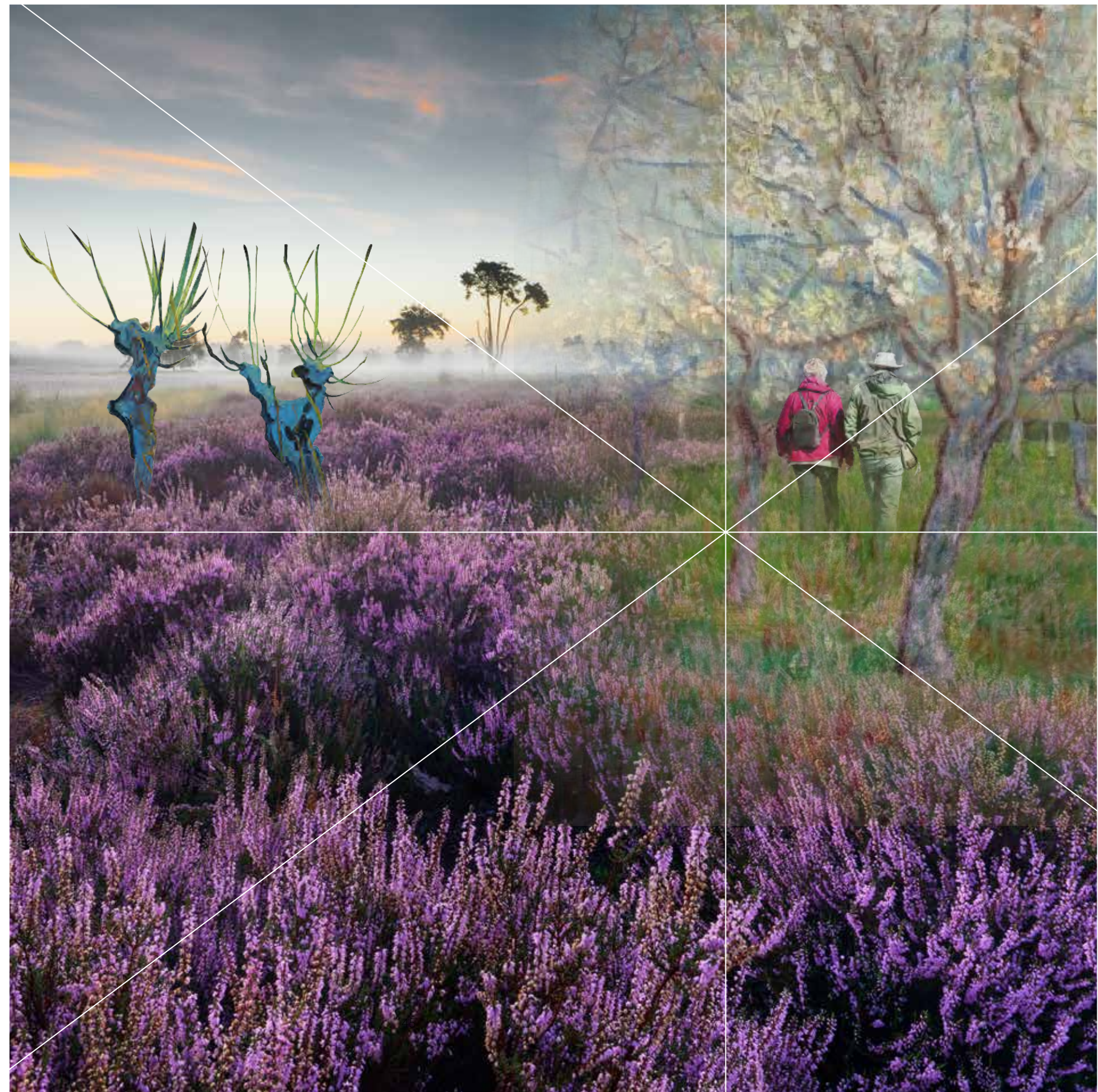
Tijdens de ontwikkeling van dit jaarverslag werken we aan de vernieuwing van onze website. Daarom zijn dit jaar geen linkjes naar nieuwsberichten in ons jaarverslag opgenomen.

Colofon

Jaaroverzicht 2024 Van Gogh NP

Dit jaaroverzicht is gepubliceerd door Van Gogh NP. Daarbij is dankbaar gebruikgemaakt van beeldmateriaal van derden met zorgvuldige bronvermelding, waar beschikbaar. Van dit jaaroverzicht is een kleine oplage gedrukt. Het digitale bestand is gepubliceerd op de website van Van Gogh NP. Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend. Opmerkingen of vragen bij deze publicatie graag richten aan info@vangoghnationaalpark.nl.

Vormgeving Wanda van Riet

vangoghnationaalpark.nl

VAN
GOGH
NATIONAAL
PARK